Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Temat i dag är *Det himmelska och det jordiska medborgarskapet*. Predikotexten är Joh 15:18–21, där Jesus säger:

> *18 Om världen hatar er, ska ni veta att den har hatat mig före er. 19 Hade ni tillhört världen, skulle världen ha älskat er som sina egna. Men ni tillhör inte världen, utan jag har utvalt er och tagit er ut ur världen. Därför hatar världen er. 20 Kom ihåg vad jag sagt: tjänaren är inte större än sin herre. Har de förföljt mig, ska de också förfölja er. Har de bevarat mitt ord, ska de också bevara ert ord. 21 Men allt detta kommer de att göra mot er för mitt namns skull, därför att de inte känner honom som har sänt mig.*

Bön: Käre Jesus, kom och styrk oss med Ordet, så att vi förstår det vi behöver förstå och får den kraft vi behöver för att orka med den prövningens tid vi lever i. Öppna våra hjärtan för ditt ord och ditt ord för våra hjärtan. Amen.

Vi närmar oss slutet på kyrkoåret. Efter den här söndagen är det bara två söndagar kvar av det gamla kyrkoåret och sedan firar vi advent. Den mörknande årstiden avspeglar den yttersta tiden, och påminner om de kännetecken som Jesus ger oss för tiden innan han ska komma tillbaka. Ett av de tecknen är förföljelser. I dagens text ligger betoningen på hat och förföljelse för Jesu namns skull. Det låter som ett väldigt deprimerande ämne, men vi ska se att när Bibeln talar om förföljelser, och också förföljelser av kristna i urkyrkan, i historien och i vår tid, så är glädjen mitt i lidandet för Kristi skull en röd tråd genom allt detta. Vi ska se vilken uppmuntran den förföljda skyn av vittnen från kyrkans historia ger oss att leva som kristna i motvind och svårigheter.

Vi har nytt fått del av flera församlingsmedlemmars svåra prövningar hälsomässigt. Vi frågar med Asaf (P2 74:1b): ”Varför ryker din vrede mot fåren i sin hjord?” Men den första halvan av versen gäller inte oss: ”Varför, Gud, har du förkastat oss för evigt?” För Jeremia skriver, när han sitter inför den stora förstörelsen av Jerusalem (Klag 3:31–33):

> ”Herren förkastar ju inte för evigt.
> Om än han bedrövar förbarmar han sig i sin stora nåd, för det är inte av hjärtat han plågar och bedrövar människors barn.”

Gud hatar oss inte. Han vill egentligen inte att vi ska ha det svårt. Men vi kan inte svara, lika lite som vi kan svara på frågan varför Job måste lida så fruktansvärt. Vi kan inte förstå varför Gud inte kan befria de förföljda kristna från tortyr och martyrium, lika lite som vi kan förstå varför en del kristna drabbas av obotliga svåra sjukdomar. Men låt oss se vad Jesus lär oss, och vi börjar med ett ord från Paulus i Fil 3:20f:

> *Vi har vårt medborgarskap i himlen, och därifrån väntar vi Herren Jesus Kristus som Frälsare. Han ska förvandla vår bräckliga kropp och göra den lik hans härlighetskropp, för han har makt att lägga allt under sig.*

Det är det här som är drivkraften, som för igenom Guds prövade folk och ger mod och glädje mitt i lidande och bedrövelser.

1. Jesus undervisar om förföljelser

Vi får redan i vår text höra Jesu ord om hat mot hans efterföljare. Men vi ska också påminna oss vad han säger i sitt eskatologiska tal, främst i Matt 24. Det börjar med att lärjungarna ställer en fråga, efter att Jesus har visat dem på det fina templet och hur allt ska rivas ner. De frågar: ”Säg oss: När ska det ske? Och vad blir tecknet på din återkomst och den här tidsålderns slut?”

Lärjungarna är medvetna om att den här tidsåldern ska ta slut när Jesus kommer tillbaka. Att Jesus talar om att templet ska rivas ner förknippar de med hans återkomst. Men de har ingen kunskap om Guds plan för kommande tider. De har inte klart för sig att templet kommer att rivas ner efter ca 40 år och att väntetiden tills Jesus kommer tillbaka till domen blir mycket längre än så. I Apg 1:6 berättas att Jesus samlar sina lärjungar innan han skulle fara till himlen. Då frågar de: ”Herre, är tiden nu inne då du ska återupprätta riket åt Israel?” De tänkte sig att Jesus mycket snart skulle återupprätta Israels rike på ett synligt sätt.

Det var alltså mycket som de inte förstod då. Tio dagar senare kom den Helige Ande till dem på pingsten och gav dem en ny förståelse för vad Jesus hade undervisat.

Nu tillbaka till Jesu svar i Matt 24.

> *4 Jesus svarade dem: ”Se till att ingen bedrar er. 5 Många ska komma i mitt namn och säga: Jag är Messias, och de ska bedra många. 6 Ni kommer att höra stridslarm och rykten om krig. Se då till att ni inte blir skrämda. Sådant måste hända, men det är ännu inte slutet. 7 Folk ska resa sig mot folk och rike mot rike, och det ska bli svält och jordbävningar på många platser. 8 Men allt detta är bara början på födslovåndorna.*
>
> *9 Då ska man utlämna er åt lidande och döda er, och ni kommer att bli hatade av alla folk för mitt namns skull. 10 Och då ska många komma på fall, och de ska förråda varandra och hata varandra.”*

Jesus ger inga tidpunkter. Han säger senare att ingen vet tiden ”när de ser Människosonen komma på himlens moln med stor makt och härlighet”, ”med starkt basunljud”. Men före det ska det allt det onda ske som han beskriver. Det sker under den tiden när evangeliet går ut till världen. Och det går ut för att segra, men det sker inte utan motstånd. Evangeliet väcker hat mot hans lärjungar som håller fast vid hans ord.

2. Förföljelser i den första kyrkans tid

Vi ser av Apostlagärningarna hur de här orden började förverkligas. I slutet av Apg 6 berättas hur Guds ord hade framgång och hur antalet lärjungar växte kraftigt i Jerusalem. Särskilt diakonen Stefanus uppträdde kraftfullt, vilket ledde till hat mot honom bland en grupp judar, som hetsade upp folket med lögnaktigt tal. Det ledde till att Stefanus fördes inför Stora rådet, där han fick hålla ett försvarstal. Han slutade med en kraftig lagpredikan (7:51): ”Hårdnackade är ni och oomskurna till hjärta och öron! Ständigt gör ni motstånd mot den helige Ande, ni som era fäder.”

Det här ledde till att Stefanus stenades till döds. Han blev den förste martyren – det betyder vittnet. Och han dog medan han såg in i Guds härlighet och såg Människosonen stå vid Guds högra sida.

Genast i nästa kapitel berättas att en svår förföljelse samma dag utbröt mot församlingen i Jerusalem, och den ledde till att alla utom apostlarna skingrades över Judeen och Samarien. Förföljelsen ledde alltså till att evangeliet spreds utanför Jerusalem, precis som Jesus hade sagt innan han for upp till himlen (Apg 1:8): ”Men när den helige Ande kommer över er, ska ni få kraft och bli mina vittnen i Jerusalem, i hela Judeen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns.”

Det här blev sedan modellen för kyrkans utbredning: *De kristnas blod är kyrkan bästa utsäde*, som Tertullianus formulerade det. Det dröjde inte länge förrän den förste bland apostlarna, Jakob, Sebedeus son, blev avrättad av kung Herodes. Och sedan fick Paulus, han som hade varit med vid avrättningen av Stefanus men blev omvänd på väg till Damaskus, lida mycket på sina resor. Han beskriver själv sin verksamhet i 2 Kor 11:23–27:

> *Nu talar jag som en galning: Jag är det ännu mer. Jag har arbetat mer, suttit i fängelse mer, fått hugg och slag i överflöd och ofta varit i livsfara. 24 Av judarna har jag fem gånger fått fyrtio rapp minus ett. 25 Tre gånger har jag blivit piskad med spö, en gång har jag blivit stenad, tre gånger har jag lidit skeppsbrott, ett helt dygn har jag drivit på öppet hav. 26 Jag har ofta varit på resor, i faror på floder, faror bland rövare, faror från landsmän, faror från hedningar, faror i städer, i öknar och på hav, faror bland falska bröder, 27 allt under möda och slit, ofta under vaknätter, under hunger och törst, ofta fastande, frusen och naken.*

Kan man känna glädje i en sådan bedrövelse? Han skriver (Fil 4:4): *Gläd er alltid i Herren!*

Historieskrivare berättar hur de kristna fick lida svåra förföljelser under olika romerska kejsare, bland dem kan vi nämna Nero (54–68), Domitianus (81–96), Decius (249–251), Valerianus (253–260) och Diocletianus (284–305).

Neros förföljelse drabbade främst de kristna i Rom. Under Domitianus förvisades Johannes till Patmos, och det är hans förföljelse som är

bakgrunden till Uppenbarelseboken. Under Decius krävdes att rikets invånare skulle offra till de romerska gudarna och alla måste visa upp intyg på att de hade utfört offret. De som vägrade kunde fängslas, torteras och avrättas. Valerianus skärpte förföljelsen särskilt mot biskopar, präster och diakoner. Den sista men svåraste förföljelsen inträffade under Diocletianus. Man skulle förstöra kyrkorna, beslagta och bränna biblar och kristna skrifter, och kristna förlorade sina medborgerliga rättigheter. Kristna skulle tvingas att offra till de romerska gudarna. År 311 utfärdade Galerius ett toleransedikt och år 313 gavs kristendom religionsfrihet under Konstantin.

Under flera av förföljelserna var det ett folknöje att de kristna som vägrade offra till de romerska gudarna kastades för lejonen på amfiteatrarna. Vi kan förstå att frestelserna var stora att falla undan och avsvära sig sin tro för att slippa denna hemska död. Men påminnelsen om vad Jesus hade sagt om förföljelserna och välsignelsen av att bekänna honom trots världens hat gav styrka. Man visste vad Jesus hade sagt. Och Uppenbarelseboken gav tröst och styrka: Den som är ståndaktig till änden ska bli frälst.

3. Förföljelser i historien och nutid

Vi kan gå vidare genom kyrkans historia utan att ha möjlighet till detaljer. Under den romersk-katolska kyrkans inkvisitioner sökte man efter dem som bekände sig till den sanna tron och brände dem på bål. Så gick det med Jan Hus i Prag, som brändes 1415, vilket ledde till krig i Böhmen, nuvarande Tjeckien. Redan före det förföljdes valdenserna i olika delar av Centraleuropa.

Men det som vi känner bättre från det förra århundradet och i vår tid är de kommunistiska ländernas förföljelser. Under sovjetväldet var det förbjudet att tala med barnen om Jesus. Här fanns helt konkret den situation som Jesus beskriver i Matt 10:21f:

> *En bror ska utlämna sin bror till att dödas och en far sitt barn, och barn ska göra uppror mot sina föräldrar och döda dem. Ni kommer att bli hatade av alla för mitt namns skull.*

Men Jesus hade ju också sagt att den som håller ut till slutet ska bli frälst. Den som hade upplevt glädjen i evangeliet fick kraft att stå emot, precis som de kristna i urkyrkan.

I dag har vi också lidande kyrkor. Historiker menar att vi har gått in i en ny tid av martyrskap. Nu är det främst extremistiska terrorgrupper med kopplingar till IS, Boko Haram och liknande som ansätter kristna i Somalia, Jemen, Sudan, Eritrea, Nigeria och andra afrikanska länder. I Asien är det Nordkorea, Syrien och Pakistan som är värst utsatta för fientligheter. Kina är också starkt fientligt mot kristendomen.

Organisationen Open Doors publicerar statistik över de 50 mest drabbade länderna. De uppger att mer än 388 miljoner kristna är utsatta för förföljelse för sin tro i olika grad.

Men förföljelser är inte bara yttre trakasserier och tortyr. De sker ofta i en mera human form. Vetenskapsmän som tror att Bibelns ord om skapelsen är sanna blir utan forskningsbidrag. Skolor som tar upp skapelseberättelsen och ställer sig negativa till evolutionsläran varnas och blir av med sina offentliga stöd. Präster som inte vill samverka med kvinnliga präster och som inte vill viga samkönade par sätts åt sidan vid val. Och det har rentav gått så långt i vårt land att en läkare och riksdagsledamot som framfört Bibelns och den naturliga synen på homosexualitet fälls i domstol och måste betala böter.

Sådant är alltså helt enligt det som Jesus undervisade om i vår text och på andra ställen. *”Ni tillhör inte världen … Därför hatar världen er.”* Men han säger också (Luk 12:32): *”Var inte rädd, du lilla hjord, för er Far har beslutat att ge er riket.”*

När prövningarna drabbar oss ska vi inte ge upp, utan vända oss till Skriften, som har den kraft vi behöver för stunden. Vi tänker kanske framåt: hur ska vi klara oss om det blir så här svårt? Ska min tro hålla? Men vi får inte kraften i förväg. Löftena om kraft gäller i den stund vi behöver den, när vi har blickarna på Jesus. Och vi ska fortsätta att be om hjälp, när vi har det svårt, och för våra kristna bröder och systrar som lider. Vi ber att Gud ska bevara oss från att komma bort från Jesus. Jeremia

säger (Klag 3:26): ”Det är gott att i stillhet hoppas på hjälp från Herren.”

Och så ber vi: Kom snart, Herre Jesus!

Amen.